

КАРПАТСЬКИЙ ОБ'ЄКТИВ

Спецвипуск. 18 жовтня 2018 року. Ціна: безкоштовно. Тираж: 50000 примірників. Віддруковано: В-во «А-Прінт», м. Тернопіль. Замовлення № 42.

НЕ ДАЙМО ЗРУЙНУВАТИ МИР НА ЗАКАРПАТТІ!

NE HAGYJUK LEROMBOLNI A BÉKÉT KÁRPÁTALJÁN!

стор.: 2 » » »

Василь Брензович: «Ми не просимо більше ніж забезпечення наших наявних прав»

Деякі позитивні моменти угорсько-українських відносин

стор.: 3-4 » » »

Василь Брензович: «Ми не просимо більше ніж забезпечення наших наявних прав»

Останнім часом у закордонній та українській пресі багато пишуть, що прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан є союзником президента РФ Володимира Путіна. На вашу думку, чи так це насправді?

Така невелика країна, як Угорщина, енергозабезпечення котрої здебільшого залежить від закордонних партнерів, повинна підтримувати добрі стосунки з усіма великими державами, в тому числі і з Росією, де вона закуповує значну частину життєво необхідних енергоносіїв. Попри це, Угорщина повністю дотримується всіх санкцій, що запроваджені проти Росії, незважаючи на значні збитки угорської економіки від ембарго. З Росією майже всі європейські держави підтримують економічні зв'язки. Глава французької держави тільки цього року 15 разів провів перемовини з президентом Росії, не відстають у цьому плані й керівники Німеччини та Італії. Ми також не повинні забувати про те, що останнім часом торговельний оборот України з Росією зріс на 15%.

Вітчизняні ЗМІ та різного роду експерти неодноразово порушували питання, нібито Угорщина може анексувати Закарпаття. Як ви прокоментуєте такі припущення?

Угорщина є членом НАТО та ЄС. Вона була однією з перших країн, що визнали незалежність України. Угорщина першою встановила дипломатичні стосунки з Києвом 3 грудня 1991 року з відкриттям посольства в українській столиці. Між двома державами 1991 року було підписано рамкову угоду, в якій Угорщина гарантувала територіальну цілісність України. Двосторонні зв'язки між Угорщиною та Україною із самого початку були збалансованими. Адже Угорщина зацікавлена в зміцненні незалежності України, її якнайширшому демократичному розвитку та успіху необхідних реформ. До прийняття минулого року нового українського закону про освіту, що порушує права національних меншин, Будапешт рішуче виступав за розширення зв'язків та можливість підтримання безперешкодних контактів України з Європейським Союзом, запровадження з боку ЄС безвізового режиму для українських громадян. Угорщина понад два останні десятиліття завжди подавала руку дружби та допомоги Україні. Будапешт усебічно підтримував Україну в зміцненні її незалежності, суверенітету, входженні до спільноти європейських країн. Питання зміни кордонів та сепаратизму існує лише в деяких головах.

В.Брензович, голова ГО «Товариство угорської культури Закарпаття», народний депутат України

Нещодавно гостро постало питання про подвійне громадянство. Яка ваша думка з цього приводу?

В Україні сперечаються про точність тлумачення Конституцією подвійного громадянства. Після розпаду Радянського Союзу, коли приймалася Конституція України, питання щодо громадянства було доволі невизначеним, тому в Основному законі фігурує формулювання про «єдине» громадянство. На думку супротивників подвійного громадянства, таке визначення передбачає одне громадянство. Насправді ж законодавець говорить про те, що на всій території України є дійсним те саме громадянство, не львівське, не закарпатське, не київське, а єдине – українське. Поряд з тим у Конституції України зафіксовано: «Громадянин України не може бути позбавлений громадянства...» Широко відомо у світі, а також усій українській політичній, громадській та економічній еліті, що чимала частина населення України має поряд з українським і друге громадянство. Серед тих, у кого є два або більше громадянств, багато народних депутатів, крупних бізнесменів, урядовців, високопосадовців Національної поліції та інших держслужбовців, для яких це забороняється законом. На тлі цього є надзвичайним нахабством поведження представників державної влади із закарпатськими угорцями, оскільки діючий в. о. міністра охорони здоров'я України є громадянкою США та України, яка, попри це, офіційно не вважається загрозою для державної безпеки України.

Як відомо, Угорщина багато років підтримує Закарпаття. У зв'язку з цим деякі політичні сили та експерти звинувачують уряд Угорщини в спробі «купити» Закарпаття.

Спільний розвиток прикордонних регіонів Угорщини та України завжди був пріоритетним питанням в угорській

політиці добросусідства. Визначною подією цього процесу було підписання 30 березня 2012 року Міністерством закордонних справ Угорщини та Закарпатською обласною державною адміністрацією і Закарпатською обласною радою угоди про співпрацю щодо реалізації проектів розвитку в рамках ініціативи Східного партнерства. Завдяки ініціативі та допомозі з боку Угорщини було модернізовано чимало будівель шкіл, дитячих садочків та інших закладів.

Кілька десятків реалізованих програм розвитку однаковою мірою збагатили як українську, так і угорську спільноти. У стосунках між двома державами, поряд з політикою добросу-

для угорської національної політики.

Чималий резонанс викликало прийняття нового Закону «Про освіту». У цьому контексті угорський уряд та представники угорської меншини на Закарпатті заявляють про обмеження прав нацменшин. У свою чергу, українська сторона стверджує, що угорці Закарпаття не хочуть учити українську мову.

До засадничих прав кожної людини належить право на навчання рідною мовою. Але ми, представники національної меншини, яка живе в Україні, мусимо сьогодні боротися за можливість реалізації наших основних прав. Поданий до ВРУ законопроект, що був прийнятий як закон, суперечить, зокрема, Конституції України, в ч. 5 ст. 53 якої стверджується: «Громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону, гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови в державних і комунальних навчальних закладах...»

Цей закон також суперечить багатьом міжнародним угодам, не кажучи вже про те, що державі, яка декларує наміри щодо зближення з Європейським Союзом, слід було б демонструвати не обмеження прав національних меншин, а прихильність до європейських цінностей, захист інтересів своїх громадян, забезпечення

Українська держава гарантує всім народам і національним групам право вільного користування рідними мовами в усіх сферах суспільного життя, включаючи освіту...

У регіонах, де компактно проживають кілька національних груп, нарівні з державною українською мовою може функціонувати мова, прийнята для всього населення даної місцевості.

Декларація прав національностей України (Ст. 3)

Громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права змінити громадянство. Громадянин України не може бути вигнаний за межі України або виданий іншій державі.

Конституція України (Ст. 25)

сідства, визначну роль відіграє 150-тисячна угорська громада Закарпаття. Розвиток сфер громадського і політичного життя, економіки, культури та освіти угорців, які опинилися за кордонами Угорщини, розглядається й підтримується Будапештом як спільне завдання. Метою цих програм допомоги є сприяння тому, щоб угорці та українці Закарпаття залишалися на рідній землі, щоб покращувалося їхнє життя. Важливо наголосити на тому, що допомога з боку Угорщини жодним чином, навіть у намірах, не спрямована на зміну кордонів, а лише означає: угорці, які живуть за кордонами держави, також є важливими

для них усіх прав і можливості жити в мирі та злагоді.

Хотів би наголосити на тому, що ми не проти державної мови. Закарпатським угорцям, як і всім громадянам України, необхідно знати українську мову, але це не означає, що ми погоджуємося з утисками наших законних прав на навчання рідною мовою. На нашу думку, для опанування державної мови на належному рівні необхідно змінити існуючу методику її викладання. Ми не просимо більше ніж забезпечення наших наявних прав і відповідних засобів та умов для викладання державної мови.

ДЕЯКІ ПОЗИТИВНІ МОМЕНТИ УГОРСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН

НА ПОЧАТКУ 1989 РОКУ ФАКТИЧНО ПАРАЛЕЛЬНО БУЛИ СТВОРЕНІ ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ТА ТОВАРИСТВО УГОРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТТЯ З МЕТОЮ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА УГОРСЬКОЇ МОВ НА ЗАКАРПАТТІ

УГОРЩИНА ОДНІЄЮ З ПЕРШИХ ВИЗНАЛА НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ

У ЖОВТНІ 1991 РОКУ ВИДАНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ УКРАЇНИ, ЩО ГАРАНТУВАЛА ШИРОКІ МОВНІ ТА КУЛЬТУРНІ ПРАВА НАЦІОНАЛЬНИМ МЕНШИНАМ УКРАЇНИ

У ГРУДНІ 1991 РОКУ ПІДПИСАНО ДОГОВІР ПРО ОСНОВИ ДОБРОСУСІДСТВА ТА СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ УКРАЇНОЮ ТА УГОРСЬКОЮ РЕСПУБЛІКОЮ, В ЯКОМУ УГОРЩИНА ГАРАНТУВАЛА ТЕРИТОРІАЛЬНУ ЦІЛІСНІСТЬ УКРАЇНИ, А УКРАЇНА – ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ УГОРСЬКОЇ МЕНШИНИ

ПІДПИСАННЯ УГОДИ У 2002 РОЦІ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ КАНДИДАТОМ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ В. ЮЩЕНКОМ, ЯКИЙ ГАРАНТУВАВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ УГОРСЬКОЇ МЕНШИНИ, ТА ТОВАРИСТВОМ УГОРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТТЯ

У 2013 РОЦІ ЗАПРОПОНОВАНО 100 СТИПЕНДІЙ УКРАЇНЦЯМ ДЛЯ НАВЧАННЯ В УГОРЩИНІ

УГОРСЬКА РЕФОРМАТСЬКА ЦЕРКВА ВІДПРАВЛЯЄ МАТЕРІАЛЬНУ ДОПОМОГУ СХІДНІЙ УКРАЇНІ У 2014 РОЦІ

У 1991 РОЦІ ПОНАД 90% УГОРЦІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПРОГОЛОСУВАЛИ ЗА НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ

У 2014–2018 РОКАХ УГОРЩИНА НАДАЛА УКРАЇНІ ДОПОМОГУ НА СУМУ 667 МЛН ФОРИНТІВ, НЕ ВРАХОВУЮЧИ ЗАКАРПАТСЬКУ ОБЛ.

ПІДПИСАННЯ УГОДИ У 2014 РОЦІ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ КАНДИДАТОМ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ П. ПОРОШЕНКОМ, ЯКИЙ ГАРАНТУВАВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ УГОРСЬКОЇ МЕНШИНИ, ТА ТОВАРИСТВОМ УГОРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТТЯ

ДО 2015 РОКУ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА УГОРЩИНОЮ БУЛО ПІДПИСАНО 72 МІЖДЕРЖАВНІ ДОГОВОРИ ТА УГОДИ

У 2015–2017 РОКАХ В УГОРЩИНІ ОЗДОРОВЛЕНО ПОНАД 3000 ЗАКАРПАТСЬКИХ ДІТЕЙ

У 2015 РОЦІ УГОРЩИНА НАДАЛА ГУМАНІТАРНУ ДОПОМОГУ У ВОСЬМИ ВАНТАЖІВКАХ ДЛЯ ЗАКАРПАТТЯ ТА ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ В РОЗМІРІ 100 МЛН ФОРИНТІВ

У СІЧНІ 2008 РОКУ НАБУЛА ЧИННОСТІ УГОДА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС ПРО СПРОЩЕННЯ ОФОРМЛЕННЯ ШЕНГЕНСЬКИХ ВІЗ. ТОДІ УРЯД УГОРЩИНИ ПІШОВ НАЗУСТРІЧ УКРАЇНІ, ПІДПИСАВШИ УГОДУ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ МІСЦЕВОГО ПРИКОРДОННОГО РУХУ

У 2012 РОЦІ УГОРЩИНА ПОДАРУВАЛА ЗАКАРПАТТЮ ЧОТИРИ МАШИНИ ШВИДКОЇ ДОПОМОГИ ТА ПОЖЕЖНУ МАШИНУ

У 1998 ТА 2001 РОКАХ УГОРЩИНА НАДАЛА ДОПОМОГУ ІЗ ЗАХИСТУ ВІД ПАВОДКУ ТА БЛАГОДІЙНУ ДОПОМОГУ НА ВІДНОВЛЕННЯ БУДИНКІВ ПОСТРАЖДАЛИХ ТА БУДІВЕЛЬ ОСВІТНИХ І КУЛЬТУРНИХ ЗАКЛАДІВ У РОЗМІРІ 436 МЛН ФОРИНТІВ

У 2015 РОЦІ УГОРЩИНА НАДАЛА ЗАКАРПАТТЮ 100 ТИС. МІШКІВ ДЛЯ ПІСКУ

У 2015–2018 РОКАХ УГОРЩИНА ПРИЙНЯЛА НА ЛІКУВАННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЮ ПОНАД 50 ПОРАНЕНИХ БІЙЦІВ АТО

ПРОТЯГОМ 2016–2018 РОКІВ ОБЛАСНОМУ ТЕАТРУ ІМ. Д.ІЛЛЕША ТА ІНШИМ ЦЕНТРАМ КУЛЬТУРИ НАДАНО 250 МЛН ФОРИНТІВ ДОПОМОГИ

ВИКОНУЄТЬСЯ ПРОГРАМА НА 2018–2019 РОКИ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ БАЗОВИХ УГОРСЬКОМОВНИХ СЕРЕДНІХ ШКІЛ НА СУМУ 2 МЛРД ФТ.

У 2017 РОЦІ УГОРЩИНА НАДАЛА ГУМАНІТАРНОГО ВАНТАЖУ ДЛЯ МЕДЗАКЛАДІВ ЗАКАРПАТТЯ НА СУМУ 120 МЛН ФОРИНТІВ

У 2017–2018 РОКАХ ВИДІЛЕНО 250 МЛН ФОРИНТІВ НА ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕМОНТ СІЛЬСЬКИХ АМБУЛАТОРІЙ УЖГОРОДСЬКОГО, МУКАЧІВСЬКОГО, БЕРЕГІВСЬКОГО, ВІНОГРАДІВСЬКОГО ТА ХУСТСЬКОГО РАЙОНІВ. ПРОГРАМА ПЕРЕДБАЧАЄ НАДАННЯ 200 МЛН ФОРИНТІВ У 2019 РОЦІ

ПІДПИСАННЯ УГОДИ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО У 2016 РОЦІ. УГОРЩИНА НАДАЛА 70 МЛН ЄВРО ПОЗИКИ НА БУДІВНИЦТВО ОБ'ЇЗНОЇ ДОРОГИ БЕРЕГОВО – МУКАЧЕВО

МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ СІМ'ЯМ ЗАКАРПАТТЯ ПЕРЕДАНО 56 Т ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ ВІД УГОРЩИНИ У 2016 РОЦІ

У 2018 РОЦІ УГОРЩИНА НАДАЛА ВЕЛИКУ КІЛЬКІСТЬ РІЗНИХ ВАКЦИН, ЯКИХ НЕ ВИСТАЧАЛО В УКРАЇНІ НА СУМУ 180 МЛН ФОРИНТІВ

УГОРЩИНА У 2011–2017 РОКАХ НАДАЛА ДОПОМОГУ УГОРСЬКОМОВНИМ ПЕДАГОГАМ, БАТЬКАМ, ПРАЦІВНИКАМ ЗАКЛАДІВ МЕДИЦИНИ, КУЛЬТУРИ, ПРЕСИ, ДОПОМОГУ НА ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ, КОМПЕНСАЦІЮ ПРИДБАННЯ ШЕНГЕНСЬКИХ ВІЗ ПОНАД 7 МЛРД ФОРИНТІВ

ПРОТЯГОМ 2013–2018 РОКІВ ЗАБЕЗПЕЧЕНО РЕВЕРСУВАННЯ ГАЗУ НА УКРАЇНУ ЧЕРЕЗ УГОРЩИНУ В РОЗМІРІ 8,1 МЛРД КУБОМЕТРІВ

У 2018 РОЦІ УГОРЩИНА НАДАЛА 3Т. РІДКОГО ХЛОРУ УЖГОРОДСЬКОМУ ВОДОКАНАЛУ

У 2015–2016 РОКАХ НАДАНО 100 МЛН ФОРИНТІВ ДОПОМОГИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗАКАРПАТТЯ

У РАМКАХ ПРОЕКТУ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА У 2012–2018 РОКАХ ВИДІЛЕНО 743 МЛН ФОРИНТІВ НА ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕМОНТ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТТЯ. ВІДНОВЛЕНО ПОНАД 200 ОБ'ЄКТІВ

УГОРЩИНА У 2016–2018 РОКАХ У РАМКАХ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА «ЕДЕ ЕГАНА» НАДАЛА ДОПОМОГУ В РОЗМІРІ ПОНАД 10 МЛРД ФОРИНТІВ ПІДПРИЄМЦЯМ ТА ПІДПРИЄМСТВАМ ЗАКАРПАТТЯ